

Vlajky třiceti zemí světa plápolají na vysokých stóžerech před vchodem Bruselského pavilónu Parku kultury a oddechu J. Fučíka v Praze. Tolik zemí se totiž svými expozicemi zúčastňuje letos již čtvrtého ročníku této vrcholné divadelní události. Na ploše 6000 metrů čtverečních vystavují vedle sebe Maďarsko a Kanada, Uruguay a Holandsko, Sovětský svaz a USA, Bulharsko,

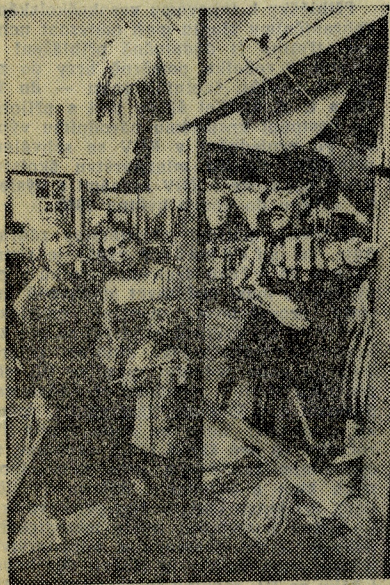
PRAŽSKÉ quadriennale

Velká Británie, Polsko a řada dalších zemí. Je to defilé mírové kulturní spolupráce, jehož je naše země již tradičním vynikajícím hostitelem.

Scénografie nepotřebuje tlumočnicka; je sama o sobě výpovědí o stylu divadelního umění, které má své specifické místo a jež nemůže zaniknout ani vedle masovějších dramatických žánrů, jako jsou filmová a televizní tvorba. Divadlo je nezastupitelné, po tisíciletí proměnlivé a bezprostřední. Svědčí o tom i letošní ročník pražského quadriennale, na němž vedle zahraničních expozic (Bruselský pavilón) vystavují také scénografické školy (přílehlé pavilóny) a v samostatné expozici (Valdštejnská jízdárna) českoslovenští scénografové.

Do Prahy přijely desítky světových výtvarníků, kritiků, režisérů i hereč; nejen proto, aby spatřili, jak jde scénografický vývoj kupředu a co se v této oblasti za čtyři roky událo, ale také proto, aby si na mezinárodním sympoziu a dalších — pracovních i osobních — setkáních vyměnili názory a zkušenosti.

Svou náplní, rozsahem i zaměřením je Pražské quadriennale skutečně světovou událostí; vlastně jedinou svého druhu. A kromě toho je i mimořádně zajímavou, pestrou podívanou, přínášející celistvý pohled na svěbytnou oblast výtvarné kultury.

ZÁBĚR na expozici naší scénografie, která je umístěna v pražské Valdštejnské jízdárně.

SCÉNICKÝ NÁVRH uruguayských výtvarníků ke kolektivní inscenaci tvůrčí skupiny M. A. G. Šepot

Kdo je v divadle hlavní

V aule pražského Karolina se v rámci Pražského quadriennale sešli umělci, kritici a další hosté na zajímavém semináři. Úvodní referáty byly od domácích osobností: J. Kotalík, ředitel NG, přednesl referát na téma Vliv výtvarného umění na scénografii. Výtvarník ND O. Šimáček se zabýval vlivem techniky na scénografii. Je třeba říci, že obě zamyšlení promluvila k podstatným otázkám. Z diskuse, v níž vystoupili např. J. Rakitinová (SSSR) a A. Matynia (PLR), nás zaujala zvláště ta část, v níž se hovořilo o tom, zda je zdravé, aby výtvarník dominoval modernímu divadlu, jinými slovy, kdo je v divadle hlavní — výtvarník, nebo herec?

Zaznamenali jsme části některých vystoupení:

R. SZYDŁOWSKI (kritik, Polsko): *Už neexistují „dekorace“, scénografie je součástí celku. Přesto vidíme, že v úždní kompozice divadla se stala nejdůležitější. Někde se dokonce výtvarníci stávají důležitějšími osobnostmi než režiséři. Možná, že je to zajímavý podnět pro budoucnost divadla. Scénograf je stále víc autorem...*

F. SCHUMANN (kritik, NDR): *Neuspokojuje mě, že se o hlavní osobě divadla — herci — mluví tak málo. Myslím si, na rozdíl od kolegy Szydłowského že přehnaně zdůrazňovat roli scénografie je škodlivé. Potřebujeme na jevišti člověka, nikoli scénografii!*

R. HAINAUX (herec, Belgie): *Vyslechl jsem zajímavý názor sovětské delegátky J. Rakitinové, že scénografové „nabývají síly“ hlavně proto, že jí dnes nemají samotní režiséři. To je zajímavé zjištění. Asi pravdivé... V minulosti se umělecké styly vyvíjely rovnoměrně. Když expresionismus vstoupil do malířství, zachvátí zároveň scénografii. A dnes? Každá oblast umění jde svou cestou... Zaujaly mě některé prvky expozice NSR; ukazují krutý západní svět, chtějí varovat. Podobně mě upoutala holandská expozice. Ukazuje se, že krásná scéna sama o sobě není zárukou nejlepší scény.*

Z. STRELECKI (výtvarník, Polsko): *V době baroka i později skutečně veškeré umění mělo stejný styl. Dnes je tomu*

jinak. Každé umění jde vlastní cestou... Nedělají se už dekorace jako v době Stanslavského. Jenže tehdy vedle pokoje, v němž se hrálo, bylo tušit ještě další pokoje, zahrady a život postav. Dnes se v jedné dekoraci promítá jakoby celý svět, všechny momenty, prvky motivy, situace... V socialistickém světě je ještě pořád ve scénografii dost prostoru pro člověka — a to je dobré.

Střípky kolem PQ

■ Pražský Divadelní ústav vydal k letošnímu quadriennale dva katalogy; sborník mezinárodních expozice je mimořádně bohatý — obsahuje skoro 500 stránek.

■ Dva nejmladší. Mezi scénografy vystavujícími v naší expozici patří k nejmladším Naďa Šimunová (nar. 1953 v Bratislavě), absolventka scénografie na VSMU u profesora Vychodila, nyní návrhářka kostýmů a scénografka Nové scény v Bratislavě. A druhým nejmladším je rovněž žena, absolventka pražské AMU, oboru scénografie, Jana Zbořilová (nar. 1953 v Praze), která pracuje externě s řadou našich scén zejména s Divadlem na provázku v Brně...

■ Speciální číslo k Pražskému quadriennale vydala Scéna, časopis Svazu českých dramatických umělců (číslo 10/79). Čtenáři v něm na osmi stranách najdou všechny základní údaje o letošním ročníku, dále pak obsahlou diskusi o situaci naší scénografie a zajímavou anketu téměř dvou desítek výtvarníků. Číslo uzavírá cizojazyčné resumé, protože bylo určeno i zahraničním účastníkům, kteří je obdrželi při slavnostním zahájení...

■ V rámci quadriennale se konala řada programů: tak např. setkání s našimi ochotnickými scénografy, vernisáž italské výstavy masek, mezinárodní dny jednotlivých zemí, které o to především požádaly, beseda s hosty loutkářského festivalu, který současně probíhá v Praze, ať. V Den sovětské scénografie uspořádal zvláštní program Dům sovětské vědy a kultury v Praze.

■ U vchodu výstavy se prodávaly také některé publikace o jednotlivých osobnostech naší scénografie. Hned první den byla rozebrána knížička s modrým obalem a titulem Seydl. Je to monografie o životě a scénografické i kostýmní tvorbě Z. Seydla; nedávno jí vydal pražský Divadelní ústav.

■ Jako na každé výstavě i tady byly atrakcí katalogy, plakáty, letáčky a jiné propagační materiály. Zvlášť obsáhlý byl katalog NSR; zajímavý byl divadelní lehký... (text continues but is partially cut off)

■ Zajímavá čísla. Ve foyeru naší expozice je tabule s pozoruhodnými údaji: máme 105 divadelních souborů, z toho 54 činoherních 15 operních, 8 operetních, 14 loutkových a 14 baletních. Tyto soubory vytvoří 570 premiér ročně. Celkem se v našich divadlech hraje 22 000 představení za rok, z toho 7000 pro děti. Tato představení vidí ročně deset miliónů diváků. Celkem u nás působí 174 jevištní výtvarníci. Opravdu zajímavá čísla.